

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 28 березня 2023 р. № 272

Київ

Про затвердження Порядку запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин

Відповідно до частини другої статті 32 Закону України “Про охорону атмосферного повітря” Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Порядок запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин, що додається.
2. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування та діє з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

Інд. 75

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 28 березня 2023 р. № 272

ПОРЯДОК
запровадження обов'язкових автоматизованих систем
контролю викидів забруднюючих речовин

1. Цей Порядок визначає механізм запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю за обсягом та параметрами викидів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря організованими стаціонарними джерелами (далі — автоматизована система контролю викидів).

2. У цьому Порядку термін “автоматизована система контролю викидів” вживається у значенні інформаційно-вимірювальної системи, що складається із засобів вимірювань, інших пристроїв і призначена для безперервного вимірювання параметрів відхідних газів та вмісту в них забруднюючих речовин, а також для розрахунку обсягу викидів і передачі даних автоматизованих інструментальних вимірювань до Міндовкілля.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про охорону атмосферного повітря” і “Про метрологію та метрологічну діяльність”.

3. Запровадження автоматизованої системи контролю викидів здійснюється з метою:

отримання достовірної та оперативної інформації про вміст забруднюючих речовин у викидах від стаціонарних джерел;

контролю за дотриманням обсягу викидів, що затверджений дозволом на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;

обліку викидів для складення та подання звітності, у тому числі податкової та звітності, пов'язаної з міжнародними зобов'язаннями України;

оцінки ефективності заходів, спрямованих на зменшення обсягу викидів забруднюючих речовин, а також ефективності роботи газоочисного обладнання.

Функціонування автоматизованої системи контролю викидів забезпечується шляхом застосування автоматизованих інструментальних вимірювань обсягів та параметрів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел (далі — автоматизовані інструментальні вимірювання).

Суб'єкти господарювання також можуть здійснювати періодичні інструментально-лабораторні вимірювання параметрів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел і ефективності роботи газоочисного обладнання.

4. Автоматизовані інструментальні вимірювання проводяться суб'єктами господарювання у разі:

експлуатації виробництва або технологічного устаткування на новоствореному стаціонарному джерелі відповідно до переліку виробництв та технологічного устаткування, на яких проводяться автоматизовані інструментальні вимірювання параметрів викидів забруднюючих речовин, згідно з додатком;

виробничої необхідності за власною ініціативою суб'єкта господарювання шляхом прийняття рішення про проведення таких вимірювань за визначеними ним речовинами та показниками, про що зазначений суб'єкт повідомляє Міндовкілля листом у місячний строк з дня прийняття такого рішення.

5. Автоматизовані інструментальні вимірювання включають такі параметри, як температура, тиск, вміст водяної пари у відхідних газах.

Вимірювання вмісту водяної пари у відхідних газах не проводяться, якщо відібрані проби відхідного газу було просушено до аналізу викидів.

На установках спалювання відходів та установках сумісного спалювання відходів автоматизовані інструментальні вимірювання температури проводяться поблизу внутрішньої стінки або в іншій репрезентативній точці камери згоряння.

6. Визначення місць відбору та відбір проб, аналіз відповідних забруднюючих речовин і вимірювання параметрів процесів, а також забезпечення якості автоматизованої системи контролю викидів та референтних методів вимірювання для калібрування та сертифікації зазначених систем здійснюються відповідно до національних стандартів, що встановлюють вимоги до процесів і параметрів роботи автоматизованої системи контролю викидів. Облік національних стандартів веде Міндовкілля та оприлюднює їх на своєму офіційному веб-сайті.

7. Автоматизовані інструментальні вимірювання проводяться з використанням засобів виміральної техніки, які відповідають вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність.

8. Суб'єкти господарювання забезпечують передачу даних автоматизованих інструментальних вимірювань до Міндовкілля відповідно до технічних вимог та специфікацій передачі даних до програмно-технічних засобів зазначеного Міністерства.

9. Збирання, обробка та аналіз переданих даних автоматизованих інструментальних вимірювань здійснюються Міндовкіллям за допомогою програмно-технічних засобів.

10. Строк установлення автоматизованої системи контролю викидів та забезпечення передачі даних автоматизованих інструментальних вимірювань:

становить не більше п'яти років з моменту набрання чинності цією постановою для суб'єктів господарювання, зазначених в абзаці другому пункту 4 цього Порядку;

установлюється суб'єктами господарювання, що зазначені в абзаці третьому пункту 4 цього Порядку.

ПЕРЕЛІК

виробництв та технологічного устаткування, на яких проводяться
автоматизовані інструментальні вимірювання
параметрів викидів забруднюючих речовин

Назва виробництва та/або технологічного устаткування	Параметри викидів забруднюючих речовин
Установки, які спалюють паливо із загальною номінальною споживаною тепловою потужністю 100 МВт або більше, на підприємствах енергетичної галузі*	діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) в перерахунку на діоксид азоту речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом оксид вуглецю аміак (у разі використання селективного некаталітичного відновлення або селективного каталітичного відновлення) кисень
Установки спалювання відходів та установки сумісного спалювання відходів**	оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту (за умови встановлення нормативів гранично допустимих викидів) оксид вуглецю речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом водню хлорид (соляна кислота за молекулою HCL) фтористий водень діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки аміак (у разі використання селективного некаталітичного відновлення або селективного каталітичного відновлення) кисень

Назва виробництва та/або технологічного устаткування	Параметри викидів забруднюючих речовин
Установки, що виробляють двоокис титану	<p>діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки, що вивільняється в результаті розщеплення та кальцинування з установок для накопичення відпрацьованої кислоти в об'єктах з сульфатним процесом</p> <p>хлор (основні джерела у межах об'єктів з хлоридним процесом)</p> <p>речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом (основні джерела)</p>
Обертіві випалювальні печі для виробництва цементного клінкеру продуктивністю понад 500 тонн на добу або інші печі продуктивністю понад 50 тонн на добу	<p>діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки</p> <p>оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту</p> <p>речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом</p> <p>оксид вуглецю</p> <p>аміак (у разі використання селективного некаталітичного відновлення)</p> <p>кисень</p>
Установки для виробництва скла, зокрема скловолокна, плавильною продуктивністю понад 20 тонн на добу	<p>діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки</p> <p>оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту</p> <p>речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом</p> <p>оксид вуглецю</p> <p>кисень</p>
Установки для випалювання та агломерації металеві руди (включаючи сульфідну руду)	<p>діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки</p> <p>оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту</p> <p>речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом</p>

Назва виробництва та/або технологічного устаткування	Параметри викидів забруднюючих речовин
Виробництво чавуну або сталі (первинне або переплав), зокрема безперервний розлив, продуктивність якого перевищує 2,5 тонни на годину:	
установки гранулювання	діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту
доменні печі	речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом
конвектори	речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом
електродугові печі	речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом
котли, які працюють на технологічному газі	оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту кисень
Котли, які працюють на технологічному газі, що експлуатуються під час виробництва коксу	оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту кисень
Виробництво сірчаної кислоти	діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки
Переробка нафти і газу:	
установки каталітичного крекінгу	діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту

Назва виробництва та/або технологічного устаткування	Параметри викидів забруднюючих речовин
	речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом оксид вуглецю кисень
установки регенерації сірки	діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки
установки, оснащені селективним каталітичним відновленням або селективним некаталітичним відновленням	аміак
Котли-утилізатори, що експлуатуються під час виробництва целюлози з деревини або аналогічних волокнистих матеріалів	діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту сірководень оксид вуглецю кисень
Технологічні печі/нагрівачі із загальною номінальною споживаною тепловою потужністю 50 МВт або більше, що експлуатуються під час виробництва органічних хімічних речовин у безперервних процесах, із загальною виробничою потужністю хімічних речовин понад 20 тис. тонн на рік	оксид вуглецю речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом аміак (під час використання селективного некаталітичного відновлення або селективного каталітичного відновлення) оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки*** кисень

Назва виробництва та/або технологічного устаткування	Параметри викидів забруднюючих речовин
Установки для виробництва пірометалургійного цинку	діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки (крім випадків, коли викиди після установки направляються на установку з виробництва сірчаної кислоти)

* Допускається не здійснювати автоматизовані інструментальні вимірювання параметрів викидів забруднюючих речовин у таких випадках:

- 1) для спалювальних установок із строком служби менше 10000 годин експлуатації;
- 2) для викидів діоксиду сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки та речовин у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом, із спалювальних установок, що використовують природний газ;
- 3) для викидів діоксиду сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки із спалювальних установок, які використовують нафту з відомим вмістом сірки, якщо немає обладнання для десульфуризації відхідних газів.

** Допускається не здійснювати автоматизовані інструментальні вимірювання параметрів викидів забруднюючих речовин для оксидів азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту на наявних установках спалювання відходів з номінальною потужністю менше ніж 6 тонн на годину або на установках сумісного спалювання відходів з номінальною потужністю менше ніж 6 тонн на годину.

*** Якщо спалюється газоподібне паливо з відомим вмістом сірки, рідке паливо з відомим вмістом сірки та не здійснюється десульфуризація відхідних газів, автоматизовані інструментальні вимірювання параметрів викидів забруднюючих речовин замінюються періодичними вимірюваннями з мінімальною частотою один раз на три місяці або розрахунками.